

Icar: Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη κερδίζει έδαφος στην Ελλάδα

Τα τελευταία χρόνια, όλο και περισσότεροι οργανισμοί και επιχειρήσεις στην Ελλάδα επιδεικνύουν ενδιαφέρον για θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) και για εκπόνηση απολογισμών βιωσιμότητας, σύμφωνα με τα αποτελέσματα πρωτογενούς έρευνας της Icar Group.

Οι μεγάλες επιχειρήσεις, οι οποίες αποτελούν τον πυλώνα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, φαίνεται ότι αντιλαμβάνονται τη σπουδαιότητα και την πολυδιάστατη έκφανση του κοινωνικού τους ρόλου, δεδομένης της οικονομικής ύφεσης που βιώνει η χώρα την τελευταία πενταετία.

Το 2012 στην Ελλάδα εκδόθηκαν περί τους 35 απολογισμούς βιωσιμότητας βάσει των κατευθυντήριων οδηγιών του Global Reporting Initiative-GRI (Μη κερδοσκοπικός οργανισμός για την προώθηση και δημοσιοποίηση απολογισμών βιωσιμότητας οργανισμών και επιχειρήσεων).

Μέχρι πρόσφατα, η ΕΚΕ και ιδιαίτερα η έκδοση απολογισμών βιωσιμότητας αποτελούσαν ενέργειες μεγάλων πολυεθνικών. Όμως, η άνοδος της ΕΚΕ ως ένα νέο είδος δημοσίων σχέσεων και μάρκετινγκ απέσπασε την προσοχή των διαφόρων οργανισμών, ενσωματώνοντάς τη στη λειτουργία των τμημάτων δημοσίων σχέσεων ή μάρκετινγκ.

Λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, ο ιδιωτικός τομέας διανύει μια δύσκολη περίοδο, όπου στο πλαίσιο των συνεχόμενων περικοπών στους προϋπολογισμούς και στα σχέδια ανάπτυξης των εταιρειών, η θέση και η σημασία της ΕΚΕ κλονίζεται. Εταιρείες οι οποίες δεν έχουν ενσωματώσει την ΕΚΕ σε όλα τα στάδια λειτουργίας τους, ως μέρος της εταιρικής στρατηγικής τους και υλοποιούν μεμονωμένες ενέργειες περιβαλλοντικού ή/και κοινωνικού χαρακτήρα, δεν θα μπορούν να αποτιμήσουν και να εκτιμήσουν την αξία της ΕΚΕ για τη συνολική οικονομική βιωσιμότητά τους. Ως αποτέλεσμα, σε ανταπόκριση των οικονομικών δυσκολιών τους, περαιτέρω σχέδια ανάπτυξης και επένδυσης σε θέματα ΕΚΕ ενδέχεται να διακοπούν.

Η υφιστάμενη νομοθεσία δεν επιβάλλει στις επιχειρήσεις να εκδίδουν απολογισμούς βιωσιμότητας, δεν αναφέρεται στην ποιότητα του περιεχομένου των Απολογισμών, ούτε υποχρεώνει τη χρήση συγκεκριμένου προτύπου ή/και εξωτερικού ελέγχου. Σε ένα γενικότερο πλαίσιο, η ελληνική νομοθεσία καλύπτει διακριτούς τομείς της ΕΚΕ, όπως υγιεινή και ασφάλεια, ανθρώπινα δικαιώματα και συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Η μόνη σχετική νομοθεσία είναι η μεταφορά της ευρωπαϊκής οδηγίας εκσυγχρονισμού (2003/52/ΕΚ) στο εθνικό δίκαιο με το νόμο 3487/06. Η νομοθεσία αυτή θεσμοθετεί υπέρ της διαφάνειας και του ελέγχου των εταιρικών οικονομικών δεδομένων και υποχρεώνει οργανισμούς εισηγμένους στο χρηματιστήριο να δημοσιοποιούν τους κινδύνους που συνδέονται με τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού, ενώ επίσης υποχρεώνει τις ρυθμιστικές αρχές να αξιολογήσουν τους αναφερόμενους αυτούς κινδύνους.

Τα κυριότερα ευρήματα που προκύπτουν από την πρωτογενή έρευνα της Icar σε δείγμα 93 επιχειρήσεων από διάφορους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, συνοψίζονται στα εξής:

Παρά την κατανόηση για την σημαντικότητα της ΕΚΕ, η πλειοψηφία των εταιρειών του δείγματος (53,6%) θεωρεί ότι ο βαθμός εφαρμογής των πρακτικών ΕΚΕ από το σύνολο των ελληνικών επιχειρήσεων εξακολουθεί να κυμαίνεται σε μέτρια επίπεδα.

Οι ενέργειες των εταιρειών που αφορούν στην κοινωνία καλύπτουν πλέον το μεγαλύτερο μερίδιο (31,1% το 2014) στο συνολικό τους προϋπολογισμό για δράσεις ΕΚΕ. Οι μεγάλες επιχειρήσεις, οι οποίες αποτελούν τον πυλώνα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, φαίνεται ότι αντιλαμβάνονται τη σπουδαιότητα και την πολυδιάστατη έκφραση του κοινωνικού τους ρόλου, δεδομένης της οικονομικής ύφεσης που βιώνει η χώρα την τελευταία πενταετία. Ακολουθούν οι δράσεις σχετικά με το ανθρώπινο δυναμικό (28,9% του συνολικού προϋπολογισμού ΕΚΕ), το περιβάλλον (23,9%) και την αγορά (16,1%).

Ορισμένες από τις κυριότερες πρακτικές ΕΚΕ που εφαρμόζονται σε «πολύ» ή «πάρα πολύ» σημαντικό βαθμό από τις εταιρείες του δείγματος είναι οι εξής: α) η παροχή ίσων ευκαιριών προς όλους τους εργαζομένους (87,5%) β) οι δυνατότητες εκπαίδευσης ή βελτίωσης των δεξιοτήτων του προσωπικού (81,9%) γ) η εφαρμογή συστήματος διαχείρισης-διασφάλισης ποιότητας των προϊόντων (81,7%) δ) τα εσωτερικά προγράμματα ανακύκλωσης (76,4%) ε) η πρόσθετη ιατροφαρμακευτική κάλυψη στο προσωπικό (75,0%) στ) οι δωρεές και χορηγίες σε χρήμα ή/και είδος (73,6%) και ζ) ο έλεγχος της καταναλισκόμενης ηλεκτρικής ενέργειας και οι ενέργειες για μείωσή της (68,6%).

Η συνεισφορά στο κοινωνικό σύνολο αξιολογήθηκε ως «πολύ» ή «πάρα πολύ» σημαντικό όφελος που επιφέρουν οι δράσεις ΕΚΕ από το 91,2% των εταιρειών του δείγματος. Ακολούθησε η προσέλκυση και διατήρηση υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού με ποσοστό 87,1% και τα υψηλότερα επίπεδα ικανοποίησης και σταθερότητας των πελατών με 83,8%. Αντίθετα, η συνεισφορά των δράσεων ΕΚΕ σε έμμεσα οικονομικά οφέλη (π.χ. φοροελαφρύνσεις) και στην αύξηση των πωλήσεων δεν θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική από την πλειοψηφία των εταιρειών του δείγματος.

Οι κυριότεροι μηχανισμοί επικοινωνίας των δραστηριοτήτων ΕΚΕ στο εσωτερικό της επιχείρησης είναι το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και το Intranet (ενδοδίκτυο), καθώς τις εν λόγω πρακτικές εφαρμόζουν το 80,7% και 73,1% αντίστοιχα των εταιρειών του δείγματος. Όσον αφορά στους τρόπους προβολής των δράσεων ΕΚΕ προς το εξωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης, το διαδίκτυο (ιστοσελίδες) θεωρείται ο δημοφιλέστερος μηχανισμός και χρησιμοποιείται από το 77,8% των εταιρειών. Αξιόλογο ποσοστό των εταιρειών του δείγματος (42,2%) εκδίδει ετήσιους απολογισμούς ΕΚΕ.

Τέλος, το οικονομικό κόστος (26,8%) θεωρείται ο κυριότερος ανασταλτικός παράγοντας υλοποίησης ΕΚΕ από τις ελληνικές επιχειρήσεις και ακολουθεί η έλλειψη ενημέρωσης (22,0%) και η έλλειψη ειδικευμένων συνεργατών (17,6%).